

PROTOKÓŁ
KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
przeprowadzonej w Środowiskowym Domu Samopomocy nr 2
w Zielonej Górze, ul. Witebska 2
w dniu 10 lutego 2011r.

Działając na podstawie art.22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. z 2009r. Dz.U. Nr 175, poz. 1362 z późn.zm.), oraz przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz.543 ze zmianami)

Zespół kontrolny w składzie:

1. **Joanna Jaźwińska** - Kierownik Oddziału w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 29-1/2011 z dnia 02 luty 2011r. –kierownik zespołu
2. **Aleksandra Kaczmarek** - starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 29-2/2011 z dnia 02 lutego 2011r. – kierownik zespołu

(akta kontroli str.1-8)

przeprowadził w dniu 10 lutego 2011 roku w Środowiskowym Domu Samopomocy nr 2 w Zielonej Górze, ul. Witebska 2 kontrolę kompleksową w zakresie realizacji zadań jednostki w obecności Pani Ewy Gołębiowskiej – kierownika Środowiskowego Domu Samopomocy. Czynnościami kontrolnymi objęto okres 2010 i 2011 roku.

(akta kontroli str.9-10)

Przedmiotem kontroli był sposób realizacji zadań.

Zakresem kontroli objęto:

- Prowadzenie Ośrodka Wsparcia, organizacja i oferta Ośrodka, w tym warunki lokalowe.

- Planowanie indywidualnego wsparcia, aktywizacji i rehabilitacji uczestnika, w tym działalność zespołu wspierająco-aktywizującego
- Planowanie pracy w ŚDS i dokumentacja zbiorcza Domu:
- Zatrudnienie, kwalifikacje, szkolenia kadr
- Dokumentację uczestników.

(akta kontroli str.11-14)

1. Prowadzenie Ośrodka Wsparcia, organizacja i oferta Ośrodka, w tym warunki lokalowe:

Zgodnie z porozumieniem zawartym w dniu 10 sierpnia 2009 roku pomiędzy Wojewodą Lubuskim, a Prezydentem Miasta Zielona Góra, Miasto Zielona Góra otrzymało środki finansowe na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej polegających na finansowaniu ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym uruchomieniu w 2009r. w Zielonej Górze nowego Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z zaburzeniami psychicznymi z liczbą miejsc 25 i ich utrzymaniu. Na wniosek zastępcy Prezydenta Miasta Zielona Góra nr WO.XII.KM.0704/52/09 ld. 1289572 z dnia 26 listopada 2009r. uzasadniony koniecznością przesunięcia terminu rozpoczęcia działalności Środowiskowego Domu Samopomocy aneksem nr 1 z dnia 30 listopada 2009r. do powyższego Porozumienia zmniejszono kwotę dofinansowania na bieżącą działalność.

Po przeprowadzeniu konkursu ofert na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu Środowiskowego Domu Samopomocy w Zielonej Górze Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zawarł umowę z dnia 20 listopada 2009r. nr 17/2009 ze Stowarzyszeniem – Ośrodek Integracji Społecznej z siedzibą w Zielonej Górze, ul. Prosta 47 a na realizację zadania polegającego na: prowadzeniu Środowiskowego Domu Samopomocy w Zielonej Górze z liczbą 25 miejsc, na okres od dnia 20 listopada 2009r. na czas nieokreślony.

Zgodnie z treścią powyższej umowy wysokość środków finansowych przekazywanych na kolejne lata obowiązywania umowy każdorazowo określi stosowny aneks. W toku czynności kontrolnych ustalono, iż ostatni aneks ze Stowarzyszeniem z określeniem kwoty na realizację zadania od dnia 01 stycznia 2011r. podpisano w dniu 17 grudnia 2010r.

(akta kontroli str.15-223)

W trakcie kontroli przeanalizowano sprawozdania z realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej. Ustalono, iż w okresie od 19 do 30 lipca oraz 24 do 31 grudnia 2010r. Dom był nieczynny o czym nie poinformowano tut. Wydziału.

(akta kontroli str.224-322)

Z przedstawionych w toku czynności kontrolnych dokumentów wynika, iż umowa na realizację zadania ze Stowarzyszeniem nie została formalnie zakończona. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze w sprawie przeniesienia działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Zielonej Górze z ul. Prostej na ul. Witebską 2 wynika, iż w dniu 3 stycznia br. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze został powiadomiony przez rodziców uczestników ŚDS o jego zamknięciu. Ponadto w treści wyjaśnień Dyrektor wskazał, iż Ośrodek Integracji Społecznej prowadzący ŚDS poinformował, iż: „w związku z brakiem pracowników nie ma możliwości zapewnienia opieki”. Po rozmowach przedstawicieli Stowarzyszenia, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze i Urzędu Miasta została podjęta decyzja o przeniesieniu ŚDS na ul. Witebską 2. Z dniem 24 stycznia br. ŚDS wznowił działalność w nowej siedzibie.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Środowiskowego Domu Samopomocy nr 2 w Zielonej Górze Dom przeznaczony jest dla uczestników upośledzonych umysłowo. Funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 – 15.30. Z przedstawionych dokumentów nie wynika czy Dom jest samodzielną jednostką czy funkcjonuje w strukturach MOPS Zielona Góra.

Środowiskowy Dom Samopomocy nr 2 w Zielonej Górze znajduje się przy ul. Witebskiej 2 w jednym budynku, ale wyodrębnionym od ŚDS nr 1 oraz Centrum Usług Opiekuńczych. Do pomieszczeń ŚDS prowadzą 2 wejścia (jedno umożliwiające wjazd wózkiem dla osób niepełnosprawnych – wejście parterowe).

Dom oferuje zajęcia w 2 dużych salach, w których znajdują się sprzęty RTV (telewizor), sprzęt sportowy do rehabilitacji uczestników, sprzęt komputerowy, kserokopiarka. Jedna z sal przeznaczona jest do rehabilitacji ruchowej. Ponadto do dyspozycji uczestników pozostaje miejsce do terapii kulinarnej (z uwagi na stan uczestników nie jest przez nich bezpośrednio wykorzystywana). Pomieszczenie wyposażone jest w podstawowy sprzęt (piec, mikrofalówka, lodówka). W trakcie czynności kontrolnych dokonano oględzin miejsca, które w przyszłości będzie pełnić funkcję pokoju wyciszeń.

Ponadto do dyspozycji uczestników pozostają pomieszczenia sanitarne (łazienka oraz toaleta).

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż Dom nie spełnia wszystkich wymaganych standardów określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 09 grudnia 2010r. w sprawie Środowiskowych Domów Samopomocy (Dz. U. z dnia 17.12.2010 r. Nr 238, poz. 1586.). Obiekt, w którym znajduje się Dom wymaga jeszcze nakładów na wykończenie, poprawę estetyki, doposażenie, zaopatrzenie w udogodnienia umożliwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym, wyodrębnienie sal oraz osobnych toalet.

(akta kontroli str.323-340)

2. Planowanie indywidualnego wsparcia, aktywizacji i rehabilitacji uczestnika, w tym działalność zespołu wspierająco-aktywizującego:

Działalność zespołu wspierająco – aktywizującego określa Regulamin Organizacyjny Środowiskowego Domu Samopomocy nr 2 w Zielonej Górze. Dokument określa m.in. podstawowe zadania zespołu oraz obowiązki pracownika Domu. W Domu obowiązuje również Zarządzenie nr 2/2011 Kierownika Środowiskowego Domu Samopomocy nr 2 w Zielonej Górze z dnia 01 lutego 2011r. w sprawie powołania Zespołu Wspierająco-Aktywizującego. Dokument określa skład zespołu, częstotliwość spotkań oraz zadania (zbliżone treścią do zadań zawartych w Regulaminie Organizacyjnym...). Zadania określone prawidłowo.

Ze spotkań Zespołu sporządzane są sprawozdania. W toku czynności kontrolnych ustalono, iż w roku 2011 do dnia kontroli Zespół spotkał się jeden raz. Z treści sprawozdania wynika, że w trakcie spotkania zespół poruszył zagadnienia dotyczące: omówienia zakresu obowiązków pracowniczych, charakterystyki poszczególnych uczestników pod kątem zachowań i udzielania im opieki oraz zapoznania się z podstawową dokumentacją placówki.

W treści sprawozdań brak ustaleń dotyczących informacji na temat diagnozy i planowania wsparcia dla konkretnych uczestników. Wskazana modyfikacja treści kolejnych sprawozdań i skupienie się wyłącznie na zadaniach, do których zespół powinien być powołany (opracowanie i modyfikacja indywidualnych planów wspierająco-aktywizujących).

Przeanalizowano dokumentację związaną z indywidualnym planem wspierająco-aktywizującym dla wszystkich uczestników.

Ustalono, iż w Domu funkcjonuje formularz pn. „Indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego”. Dokument zawiera dane personalne uczestnika oraz wskazuje obszary działań dla każdego uczestnika: samoobsługa, umiejętności społeczne, terapia

zajęciowa, trening umiejętności spędzania wolnego czasu, inne oferty terapeutyczne (w zależności od indywidualnych możliwości Domu). W ramach poszczególnych obszarów wskazane są poszczególne czynności, które dotyczą lub nie każdego uczestnika.

Pod względem konstrukcyjnym „Plan...” nie zawiera wszystkich wymaganych elementów jak: cel, zadania szczegółowe, osoby odpowiedzialne. W dokumencie znajduje się adnotacja, iż program został zaplanowany na pół roku.

W dokumentacji uczestników brak stosownej diagnozy na podstawie której zaplanowano powyższe działania.

Powyższy dokument nie może być traktowany jako indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego, ponieważ nie zawiera wymaganych elementów. Ponadto przyjęty dokument posiada cechy planu zajęć wspierająco-aktywizujących. Należy pamiętać, iż dopiero poprzedzony wcześniejszą diagnozą uczestnika Indywidualny Plan Postępowania Wspierająco-Aktywizującego stanowi podstawę do sporządzenia planu zajęć wspierająco-aktywizujących.

(akta kontroli str.341-354)

3. Planowanie pracy w ŚDS i dokumentacja zbiorcza Domu:

Praca w Domu opiera się na Programie działalności, regulaminie organizacyjnym, oraz rocznym planie pracy.

Program działalności określa konkretny profil Domu – usługi świadczone są dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Ponadto program zawiera cele działania ŚDS, wskazuje formy działalności, metody i techniki terapii zajęciowej oraz opisuje bazę Domu.

Roczny Plan Pracy ŚDS na 2011 r. określa cele zajęć, stosowane formy pracy opiekuńczo-terapeutyczno - rehabilitacyjnej, imienny wykaz kadry świadczącej usługi w Domu oraz wymiar czasu pracy z uczestnikiem – min. 6 godzin dziennie.

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż w Domu funkcjonuje dzienny rozkład zajęć oraz Plan działań o charakterze okazjonalnym w 2011r. – załącznik do Roczno Planu Pracy.

Zgodnie z treścią Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 09 grudnia 2010r. w sprawie Środowiskowych Domów Samopomocy (Dz. U. z dnia 17.12.2010 r. Nr 238, poz. 1586.) plan zajęć aktywizujących powinien być zgodny z indywidualnym planem postępowania wspierająco-aktywizującego. Uwzględniając, iż w Domu nie ma dokumentu,

który spełniałby kryteria indywidualnego planu wspierająco-aktywizującego powyższe plany pracy zajęć wspierająco – aktywizujących nie zostały sporządzone właściwie.

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż w Domu znajduje się lista obecności, na której widnieją nazwiska 7 uczestników. Stwierdzono, iż lista wypełniana jest przez pracowników Domu (stan uczestników nie pozwala na samodzielne podpisywanie się). W trakcie analizy listy ustalono, iż od dnia 24 stycznia br. do dnia kontroli faktycznie w zajęciach brało udział 4 uczestników.

(akta kontroli str.355-380)

4. *Zatrudnienie, kwalifikacje, szkolenia kadr:*

Na koniec 2010r. w Domu funkcjonującym jeszcze przy ul Prostej zatrudnionych było 3 pracowników (łącznie 3 etaty). Wszyscy pracownicy posiadali umowy o pracę na czas określony do 31 grudnia 2010r. Z dniem 01.08.2010r. pracodawcą dla tych osób stał się Miejski Ośrodek Pomocy społecznej w Zielonej Górze. Ustalono, iż pracownicy nie zostali poinformowani o dalszych planach prowadzenia jednostki przez Stowarzyszenie.

Na dzień kontroli w środowiskowym domu samopomocy (przy ul. Witebskiej 2) zatrudnione były 3 osoby na umowę o pracę (łącznie 3 etaty), w tym jedna osoba w ramach robót publicznych. Dwóch spośród tych pracowników zatrudnionych na czas określony. Wszyscy pracownicy zatrudnieni niezgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Kierownik Domu nie spełnia kwalifikacji wymaganych ustawą o pomocy społecznej, Instruktor terapii zajęciowej nie posiada kwalifikacji wymaganych na zajmowanym stanowisku określonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagrodzenia pracowników samorządowych (Dz.U. Nr 50, poz. 398 z późn. zmianami). Osoba realizująca zadania w ramach robót publicznych nie posiada kwalifikacji wymaganych w rozporządzeniu w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Udział w szkoleniach merytorycznych potwierdzony wyłącznie w dokumentacji kierownika Domu. Spośród obecnie pracujących osób, jedna pracowała wcześniej w Domu prowadzonym przez Stowarzyszenie. Pracownicy zatrudnieni kolejno: kierownik – od 14 stycznia 2011r, instruktor terapii zajęciowej – od 19.01.2011, pracownik robót publicznych – od 01.02.2011.

Na dzień kontroli Dom nie spełniał min. wymaganego wskaźnika zatrudnienia. Do pełnego zabezpieczenia etatowego brakuje min. 2 etatów. Jednak biorąc pod uwagę stany chorobowe uczestników tego Domy, w tym przypadku potrzeby etatowe są znacznie wyższe niż wymagane przepisami.

(akta kontroli str.381- 411)

5. Dokumentacja uczestników:

Na dzień kontroli decyzje kierujące do środowiskowego domu samopomocy przy ul. Witebskiej 2 posiadało 5 osób. W dokumentacji uczestnika znajdującej się w Domu mieści się: decyzja zmieniająca decyzję kierującą do ŚDS przy ul. Prostej wydaną w roku ubiegłym, dokumentacja potwierdzająca występowanie zaburzeń psychicznych, wniosek o przyjęcie do domu. W dwóch przypadkach brak postanowienia o ustanowieniu opiekuna prawnego, w każdym przypadku wywiady środowiskowe znajdują się w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej. W decyzji brak powołania na ustawę o ochronie zdrowia psychicznego, jej zapisy dotyczą zarówno kierowania do środowiskowego domu samopomocy, jak i przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych. Czas pobytu każdej z osób nie jest zgodny z założeniami indywidualnego planu wspierająco – aktywizującego. Dla wszystkich zaplanowano pobyt w okresie od 24 stycznia do 30 czerwca 2011r. Zgodnie z zapisami rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy osobę kieruje się do domu na czas określony, uzgodniony z kierownikiem Domu, niezbędny do realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco –aktywizującego (nie dotyczy osób przyjętych po raz pierwszy). Decyzja kierująca reguluje również kwestię odpłatności za pobyt w Domu. We wszystkich przypadkach „odstapiono od odpłatności” za pobyt, w tym w czterech przypadkach ze względu na kryterium dochodowe, w jednym – z powodu znacznych obciążeń finansowych rodziny. Decyzje zmieniające nie poprzedzone aktualizacją wywiadów środowiskowych, wydano na podstawie wywiadów środowiskowych przeprowadzonych przed wydaniem pierwotnych decyzji kierujących.

Wszyscy aktualnie uczęszczający uczestnicy byli uczestnikami Domu prowadzonego przez Stowarzyszenie. Ponadto ustalono, iż do tego domu uczęszczało w latach 2009/2010 dodatkowo 7 innych osób. Dla czterech spośród tych osób ustalono czas pobytu od określonego miesiąca w 2010r. do określonego miesiąca w 2011r. Dla tych osób uchylono decyzję na wniosek strony. Ponadto uchylono na wniosek strony decyzje kierujące dla osób

którym pobyt kończył się w roku 2010, w tym w jednym przypadku była to decyzja o odpłatności (uchylono zaś pomoc w formie skierowania). Wszystkie decyzje „uchylają pomoc” z datą złożenia oświadczenia o rezygnacji z usług, która to data poprzedza datę wydanej decyzji. Ponadto w przypadku 4 osób czas od którego nastąpiło skierowanie do środowiskowego domu samopomocy działającego przy ul. Prostej ustalony sprzed daty wydania decyzji kierującej. Czterech spośród uczestników Domu działającego wcześniej przy ul. Prostej było zwolnionych z odpłatności, w tym dwóch na skutek postępowania odwoławczego. W jednym przypadku brak regulacji o odpłatności w decyzji kierującej, w jednym przypadku udostępniono kontrolującą część decyzji, 3 osoby zwolnione ze względu na znaczne obciążenia finansowe.

W dniu kontroli w Domu zaobserwowano pracę łącznie 7 uczestników. W dokumentacji Domu znajdują się wnioski o skierowanie do ŚDS trzech osób, postępowanie administracyjne w toku.

(akta kontroli str.412- 569)

WNIOSKI:

1. Z dniem 24 stycznia 2011r. Środowiskowy Dom Samopomocy zmienił siedzibę oraz organ prowadzący.
2. Minimalne wykorzystane oferowanych miejsc (20%), a jednocześnie trudne stany chorobowe mieszkańców
3. Brak pełnego zabezpieczenia kadrowego, przy jednoczesnym braku kwalifikacji pracowników na zajmowanych stanowiskach pracy.
4. Prowadzona dokumentacja Domu i uczestników nie wynika z założeń postępowania wspierająco – aktywizującego.
5. Uchybienia w dokumentacji związanej z kierowaniem uczestnika do środowiskowego domu samopomocy.

Odpowiedzialność za uchybienia w zakresie funkcjonowania ŚDS ponosi kierownik Domu. W pozostałym zakresie odpowiedzialność ponosi Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Zielonej Górze.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do znajdującej się w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonej Górze książki kontroli pod poz. 25.

Zgodnie z § 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 4 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Prezydentowi Miasta Zielona Góra, drugi – Kierownikowi Środowiskowego Domu Samopomocy nr 2 w Zielonej Górze, trzeci - Wydziałowi Nadzoru i Kontroli LUW w Gorzowie Wlkp, natomiast czwarty egzemplarz pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

Joanna Jaźwińska

Kierownik oddziału

Kierownik:

Zielona Góra, dnia 25.11.2011 r.

Aleksandra Kaczmarek

Starszy inspektor

Gorzów Wlkp. 15 marzec 2011 r.